

DATOS IDENTIFICATIVOS

Gramática e Léxico da Lingua de Signos Española

Materia	Gramática e Léxico da Lingua de Signos Española			
Código	V01M126V01108			
Titulación	Máster Universitario en Lingüística Aplicada			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Fernández Soneira, Ana María			
Profesorado	Fernández Soneira, Ana María			
Correo-e	anafe@uvigo.es			
Web	http://http://griles.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia pretendemos achegar os alumnos aos aspectos básicos da descrición da lingua de signos española.			

Competencias

Código	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB2	Que os/as estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os/as estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os/as estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os/as estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Capacitación dos estudantes para que adquiran coñecementos lingüísticos especializados e habilidades para analizar criticamente as propostas máis relevantes no ámbito dos estudos lingüísticos.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan aos estudantes acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade dos/as estudantes no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos, así como indicar a súa utilidade na práctica profesional e investigadora.
CG4	Capacidade dos/as estudantes para abrir vías de investigación novidasas no ámbito dos estudos lingüísticos, dotándoas de aplicación práctica para a súa transferencia a distintos ámbitos profesionais
CG5	Capacidade dos/as estudantes para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o máster
CE5	Capacidade para a selección axeitada de datos lingüísticos en función do método de investigación elixido.
CE6	Coñecemento das principais áreas da lingüística aplicada.
CE8	Obtención dun nivel de formación teórica que permita comprender e xulgar criticamente a bibliografía lingüística especializada.
CE9	Capacidade para xestionar os recursos lingüísticos e a información lingüística para propósitos académicos e de investigación (identificación e acceso a bibliografía, utilización apropiada de recursos e equipamentos, utilización de tecnoloxía para rexistrar datos, manexo de bases de datos, etc.)
CT1	Expresión correcta, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

CT3	Utilización das ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
CT7	Asunción, como profesional e como cidadán/a, da importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
CT8	Valoración da importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer e interpretar os aspectos básicos da lingua de signos española, e das principais investigacións lingüísticas actuais das linguas de signos.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CG5 CE5 CE6 CE8 CE9 CT1 CT3 CT7
Adquirir un nivel de formación teórica que permita comprender e xulgar críticamente a bibliografía lingüística especializada de LSE e das linguas visoxestuais.	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CE8 CT1 CT8
Analizar os principios de construción dunha lingua viso-xestual. Para logralo, os estudantes deberán aprender a traballar con datos lingüísticos de linguas dunha modalidade viso-xestual dende diferentes perspectivas metodolóxicas.	CB3 CB5 CG2 CE8 CT1 CT8

Contidos

Tema	
1. O sistema fonético, fonolóxico, gramatical, léxico e semántico da lingua de signos española.	1.1. A gramática dunha lingua viso-xestual. 1.2. A creación léxica
2. Aspectos socioculturais e pragmáticos da LSE.	2.1. Sociolingüística das linguas de signos 2.2. A pragmática da LSE
3. As variacións nas linguas de signos.	3.1. A variación lingüística nas linguas de signos: aspectos fonolóxicos e universais 3.2. A estandarización da LSE
4. Outras linguas de signos.	4.1. Universais lingüísticos nas linguas de signos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	2	20	22
Presentación	1	0	1
Resolución de problemas	4	16	20
Lección maxistral	8	24	32

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Descrición dun aspecto gramatical ou léxico da LSE.
Presentación	Presentación oral na aula do traballo de descrición gramatical.
Resolución de problemas	Preguntas sobre as lecturas especializadas en contidos da materia e debate sobre as mesmas na aula. Análise de mostras signadas: discurso formal, cancións, contos...
Lección maxistral	Asistencia e participación nas aulas

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Os alumnos traballarán coa docente na escollo dos aspectos gramaticais que van ser analizados, na bibliografía necesaria para realizar o traballo, na súa estrutura e na súa elaboración.
Presentación	Estas horas adicaranse a preparar a exposición oral que os alumnos deben levar a cabo diante dos seus compañeiros.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Traballo tutelado	Descrición dun aspecto gramatical ou léxico da LSE	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE6 CE8 CE9	
Presentación	Presentación oral	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE5 CE6 CE9	
Resolución de problemas	Lecturas especializadas en contidos da materia e o debate sobre as mesmas na aula, aportación de ideas, etc.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE5 CE6 CE8	CT1 CT3 CT7 CT8
Lección maxistral	Asistencia e participación nas aulas	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5		CT1 CT8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segunda oportunidade (xullo)

Aqueles estudantes que non teñan superado a materia e teñan asistido regularmente ás aulas e realizado un 60% das actividades propostas, terán que repetir unicamente aquelas actividades ou probas non superadas.

Nos casos restantes, serán avaliados pola realización dos traballos propostos pola profesora (100% da cualificación).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Báez Montero, Imaculada C. & Ana Fernández Soneira, **Problemas de estandarización en la lengua de signos española: la variación entre las comunidades lingüísticas**, Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo, 2010

Baker, Anne et al. (eds.), **The Linguistics of Sign Languages. An introduction**, <https://doi.org/10.1075/z.199>, John Benjamins, 2016

Costello, Brendan, **Una radiografía fonológica de LSE**, CNLSE, 2013

Herrero Blanco, Ángel, **Gramática didáctica de la LSE**, 978-84-675-9809-4, SM, 2009

Jarque, María Josep, **Las lenguas de signos: su estudio científico y reconocimiento legal**, <https://doi.org/10.1344/AFEL2012.2.3>, Universitat de Barcelona, 2012

Marrero Aguiar, Victoria & Pilar Ruiz Palacios, **El medio del lenguaje**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2009

Pfau, Roland et al. (eds.), **Sign Language. An International Handbook**, <https://doi.org/10.1515/9783110261325>, de Gruyter Mouton, 2016

Quer, J. et al. (eds.), **The Routledge Handbook of Theoretical and Experimental Sign Language Research**, 9781138801998, Routledge, 2021

Zeshan, Ulrike, **Sign Languages**, Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology,

Bibliografía Complementaria

Báez Montero, I., A. Fernández-Soneira & E. Freijeiro-Ocampo, **CORALSE: diseño de un corpus de lengua de signos española**, EPIC Series in Language and Linguistics, 2016

Barberá Altamira, Gemma, **The meaning of space in Sign Language**, <https://doi.org/10.1515/9781614518815>, de Gruyter Mouton, 2015

Brentari, Diane (ed.), **Sign Languages**, <https://doi.org/10.1017/CBO9780511712203>, Cambridge University Press, 2010

Brentari, D., Fenlon, J. & Cormier, K., **Sign Language Phonology**, DOI: 10.1093/acrefore/9780199384655.013.117, Oxford University Press, 2018

- Channon, Rachel & Hulst, Harry van der (eds.), **Formational Units in Sign Languages**, <https://doi.org/10.1515/9781614510680>, de Gruyter Mouton, 2011
- CNLSE, **Actividades del CNLSE**, Centro de Normalización Lingüística de la lengua, 2019
- Costello, Brendan, **Language and modality: Effects of the use of space in the agreement system of lengua de signos española (Spanish Sign Language)**, 2016
- Fernández Soneira, Ana María, **La cantidad a manos llenas**, M-48491-2008, Fundación CNSE, 2008
- Fesord, **SignoLingüística. Introducción a la lingüística de la L.S.E.**, 84-931447-8-9, Fundación Fesord, 2000
- Jarque, Mª Josep et al., **Recursos de creación de léxico en la lengua de signos catalana (LSC)**, 1, CNLSE, 2019
- Jepsen, Julie Bakken et al. (eds.), **Sign Languages of the World: A Comparative Handbook**, <https://doi.org/10.1515/9781614518174>, de Gruyter Mouton, 2015
- Lucas, Ceil (ed.), **The sociolinguistics of sign language**, <https://doi.org/10.1017/CBO9780511612824>, Cambridge University Press., 2001
- Martínez Sánchez, F. et al., **Apuntes de Lingüística en Lengua de Signos Española**, CNSE, 2000
- Morgan, Gary et al., **Research Methods in Sign Language Studies: a practical guide**, 978-1-118-27141-4, Wiley, 2015
- Müller de Quadros, R. (ed.), **Brazilian Sign Language Studies**, <https://doi.org/10.1515/9781501507878>, De Gruyter Mouton, 2020
- Nogueira Fos, Rubén, **La variación lingüística en las lenguas de signos: aspectos fonológicos y universales**, Universitat de Barcelona, 2006
- Pfau, Roland et al. (eds.), **Visible Variation: Comparative Studies on Sign Language Structure**, <https://doi.org/10.1515/9783110198850>, de Gruyter Mouton, 2007
- Pizzuto, Elena et al. (eds.), **Verbal and Signed Languages: Comparing Structures, Constructs and Methodologies**, 978-3-11-019585-9, de Gruyter Mouton, 2007
- Rodríguez González, Mª Ángeles, **Lenguaje de signos**, CNSE/Fundación ONCE, 1992
- Sandler, Wendy & Diane Lillo-Martin, **Sign Languages and Linguistic Universals**, 978-0-52-148395-7, Cambridge University Press, 2006
- Twilhaar, Jan Nijen & Beppie van der Bogaerde, **Concise Lexicon for Sign Linguistics**, 978-9-02-721233-7, John Benjamins, 2016
- Veyrat Rigat, Montserrat & Beatriz Gallardo Paúls (eds.), **Estudios Lingüísticos sobre la Lengua de Signos Española**, 84-370-5526-1, Nau Llibres, 2002
- VVAA, **Estudios sobre la lengua de signos española**, UNED/CNSE, 2012
- VVAA, **SignGram Blueprint: herramienta para la descripción gramatical de las lenguas de signos**, VVAA, **Spread the sign**, <https://www.spreadthesign.com/es/>, 2018
- VVAA, **Revista de Estudios de Lenguas de Signos, REVLES**, <https://www.revles.es/index.php/revles>, CNLSE, 2021
- Zeshan, Ulrike (ed.), **Interrogative and Negative Constructions in Sign Languages**, 10.26530/OAPEN_453832, Ishara Press, 2006
- Zeshan, U. & K. Segara (eds.), **Semantic fields in Sign Languages. Colour, Kinship and Quantification**, <https://doi.org/10.1515/9781501503429>, de Gruyter Mouton, 2016

Recomendacións

Outros comentarios

Non é preciso ter coñecementos previos de lingua de signos para seguir a materia.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na aula mentres a outra parte seguirá a docencia dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono se a ferramenta utilizada así o aconsella, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, mentres que os grupos e as quendas se adaptarán para cumprir coa normativa sanitaria

Os contidos da materia estarán a disposición do alumnado na plataforma Moovi. Habilitarase un Foro de discusión para que os alumnos plantexen preguntas e expoñan as ideas extraídas das súas lecturas críticas.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Presentación oral: será substituída polo envío dun vídeo coa presentación do traballo feito.

No caso dos traballos de aula, a discusión sobre as lecturas dos diferentes temas será substituída pola elaboración de resumos dos traballos científicos asignados a cada tema.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías serán mantidas e realizaranse no despacho virtual da docente

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

De se-lo caso facilitaráselle ao alumnado contido visual para facilitar a aprendizaxe dos conceptos expostos: gramáticas visuais, vídeos divulgativos, actas visuais...

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantense a avaliación proposta na guía docente coas modificacións na realización das probas expostas no apartado de Adaptación das metodoloxías
